

Postverksamhet

2002

TK0701

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Transporter och kommunikation

A.2 Statistikområde

Postverksamhet

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistik om postverksamhet ingår i Sveriges officiella statistik och det är Statens Institut för Kommunikationsanalys, SIKA, som är statistikansvarig myndighet inom området.

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Statens Institut för Kommunikationsanalys, SIKA

Kontaktperson: Christina kvarnström, SIKA

Telefon: 08-506 206 68

Telefax: 08-506 206 10

e-post: christina.kvarnstrom@sika-institute.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB

Kontaktperson: Johan Norberg

Telefon: 019-17 67 65

Telefax: 019-17 69 24

e-post: johan.norberg@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till undersökningen föreligger enligt lagen om den officiella statistiken SFS 2001:99 samt SIKA:s föreskrifter KAMFS 2001:4 och SIKAFS 2001:2.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (SFS 1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Primärmaterial i form av enkäter förvaras under två år, därefter gallras/förstörs det. Primärmaterial i form av observationsregister långtidsarkiveras.

A.9 EU-reglering

Finns ingen i dagsläget.

A.10 Syfte och historik

Statistiken avseende postverksamhet skall kunna användas för att beskriva tjänsteutbud, volymuppgifter, intäkter och kostnader i rörelsens olika delar, sysselsättning, investeringar samt import och export för att ge möjlighet att uppmärksamma, analysera, åtgärda och följa upp olika förhållanden inom sektorn. Officiell statistik producerades fram t.o.m. 1988 av Postverket.

SIKA är sedan 1995-07-01 statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken om postverksamhet. Diskussioner förs löpande med olika intressenter rörande innehåll, utformning, publicering m.m. SIKA rapporterar även till Eurostat. Förändringar inom den internationella rapporteringen påverkar även den svenska undersökningen.

A.11 Statistikanvändning

Användare av statistiken är SCB, SIKA, Post- och Telestyrelsen (PTS), departement och myndigheter, operatörer, branschorganisationer, media och olika organ inom IT-sektorn. Statistiken används för beskrivningar av sektorn och som underlag vid beslut i bl.a. kommunikationspolitiska frågor.

De ekonomiska uppgifterna utgör ett viktigt underlag för SCB:s nationalräkenskaper vid beräkning av postverksamhetens produktion och bidrag till bruttonationalprodukten (BNP).

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen om "Postverksamheten 2002" genomfördes under vintern och våren 2003.

Undersökningen är en totalundersökning av företag som bedrev postverksamhet under 2002. Undersökningspopulationen (rampopulationen) består av dels samtliga verksamma företag som i november 2002 enligt SCB:s företagsdatabas (FDB) bedrev verksamhet inom näringsgrenarna SNI 64.110 "Postbefordran via postverket", SNI 64.120 "Annan postbefordran" dels samtliga företag, oavsett SNI-bransch, som av PTS har fått tillstånd att bedriva postverksamhet. Undersökningspopulationen utgjordes av 352 företag undersökningsåret 2002.

I undersökningen användes tre olika enkäter. En mer omfattande enkät sändes till företag med 50 eller fler anställda inom branschen postverksamhet (SNI 64.110 och/eller företag med PTS-tillstånd). Företag under 50 anställda inom samma bransch fick en något mindre omfattande enkät och detsamma fick företagen med bud- och kurirverksamhet och tidningsdistribution (SNI 64.120). Datainsamlingen pågick under tiden mars – juni 2003.

Enkäten sändes ut till samtliga företag i rampopulationen utom till dem som det fanns förhandsinformation om att de upphört, ingår i annat företag eller dylikt. Detta följdes sedan upp med en skriftlig påminnelse. Efter ytterligare en tid skickades en ny påminnelse ut tillsammans med ett nytt frågeformulär. Till de som fortfarande inte svarat fick ytterligare en påminnelse, den här gången en så kallad telefonpåminnelse. I de fall vi inte fick tag på företaget via telefon skickades ytterligare en skriftlig påminnelse. Samtliga företag har således

erhållit tre påminnelser vardera.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

SIKA undersöker hur en förändring av undersökningen kan ske samt hur rapportens utseende kan förändras till det bättre.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken skall mäta antal företag, antal sysselsatta, antal kontor, filialer, brevlådor, geografisk spridning av tjänster, trafikvolym efter typ av försändelse, import och export inom och utanför EU samt investeringar för företag med postverksamhet. Frågornas detaljrikedom varierar mellan de två olika enkäterna. I den mindre enkäten ingår bl.a. inte import och export, investeringar samt detaljerad fördelning av intäkter och kostnader.

För företag med bud- och kurirverksamhet samt företag som distribuerar dagstidningar mäts antal företag, antal sysselsatta, antal fordon som används i verksamheten efter typ av fordon, geografisk spridning av tjänster, trafikvolym efter typ av försändelse samt intäkter och kostnader.

De ekonomiska uppgifterna, som redovisas för motsvarande branscher och storleksgrupper. De utgörs av summa rörelseintäkter totalt och fördelat på kundkategori och summa rörelsekostnader, undantaget den mer omfattande enkäten som även inkluderar betydligt mer detaljerad fördelning av både intäkter och kostnader.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt är verksamhetsenhet. Målpopulationen utgörs av samtliga verksamhetsenheter oavsett juridisk form och storlek som bedrev postverksamhet, bud- och kurirverksamhet eller tidningsdistribution under 2002.

1.1.2 Variabler

De variabler som ingår i enkäten riktad till företag inom SNI 64.110 eller innehar PTS-tillstånd med 50 eller fler anställda är:

- medelantal sysselsatta under året,
- antal sysselsatta den 31 december,
- fördelning av antal sysselsatta den 31 december efter kön och heltid/deltid,
- antal kontor, filialer, brevlådor etc.,
- elektroniska försändelser,
- geografisk spridning av tjänster,
- trafikvolym fördelat efter typ av försändelse,
- fördelning av trafikvolym avseende brev- och elektroniska försändelser på kundkategori,
- export av trafikvolym till EU-länder,
- export av trafikvolym till icke EU-länder,
- import av trafikvolym från EU-länder,
- import av trafikvolym till icke EU-länder,
- rörelsens intäkter totalt,
- fördelning av rörelsens intäkter på olika produkt- och tjänsteslag,
- fördelning av rörelsens intäkter av brev- och elektroniska försändelser på kundkategori,

- fördelning av rörelsens intäkter på kundkategori,
- fördelning av rörelsens kostnader,
- investeringar.

Den enkät som är riktade till företag inom SNI 64.120 som har PTS-tillstånd och färre än 50 anställda innefattar följande variabler:

- medelantal sysselsatta under året,
- antal sysselsatta den 31 december,
- fördelning av antal sysselsatta den 31 december efter kön och heltid/deltid,
- antal kontor, filialer, brevlådor etc.,
- elektroniska försändelser,
- geografisk spridning av tjänster,
- trafikvolym fördelat efter typ av försändelse,
- fördelning av trafikvolym avseende brevfrösendelser på kundkategori,
- rörelsens intäkter totalt,
- fördelning av rörelsens intäkter på produkt- och tjänsteslag,
- fördelning av rörelsens intäkter på kundkategori,
- rörelsens kostnader totalt.

Företag inom SNI 64.120 som inte har PTS-tillstånd erhåller en enkät med följande variabler:

- medelantal sysselsatta under året,
- antal sysselsatta den 31 december,
- fördelning av antal sysselsatta den 31 december efter kön och heltid/deltid,
- antal fordon som används i verksamheten,
- geografisk spridning av tjänster,
- trafikvolym fördelat efter typ av försändelse,
- fördelning av trafikvolym avseende brevfrösendelser på kundkategori,
- rörelsens intäkter totalt,
- fördelning av rörelsens intäkter på produkt- och tjänsteslag,
- fördelning av rörelsens intäkter på kundkategori,
- rörelsens kostnader totalt.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är summan av variabelvärden för olika redovisningsgrupper.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten presenteras uppdelade på företag som bedriver 1) postverksamhet, som i den här undersökningen redovisas som postbefordran, 2) bud- och kurirverksamhet samt 3) tidningsdistribution. Inom respektive verksamhetsområde redovisas företagen fördelade i storleksgrupper efter antal anställda. Storleksgrupperna har indelningen 0 till 9 anställda, 10 till 49 anställda och 50 eller fler anställda. Uppdelningen baseras på uppgifter som företagen själva angivit i enkäten, dessa har även kontrollerats noga mot bl.a. SCB:s företagsregister. Inom vissa verksamhetsområden och storleksklasser finns för få företag för en fullständig redovisning, detta pga. sekretessproblem.

1.1.5 Referenstider

Referensperioden är kalenderåret 2002. Bokslutskriteriet var att huvudparten av bokslutsperioden skulle ligga under 2002.

1.2 Fullständighet

Eftersom produktionstiden för undersökningen förkortats avsevärt har företag som har bokslut per den sista april 2003 eller senare inte haft möjlighet att ta

fram statistik på så kort tid.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Flera osäkerhetskomponenter förekommer i denna undersökning trots att det är en totalundersökning. Undersökningens resultat påverkas av ett visst bortfall vad gäller uppgifter som inte finns tillgängliga i företagens årsredovisningar. Små företag har ibland svårt att besvara frågor gällande trafikvolym då de själva inte för någon statistik över det. Nystartade företag och företag i andra branscher än de undersökta som bedriver postverksamhet är ofullständigt täckta.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning. Undersökningspopulationen (rampopulationen) utgörs av företag som i november 2002 enligt SCB:s företagsdatabas (FDB) i huvudsakligen var verksamma inom näringsgrenarna SNI 64.110 "Postbefordran via postverket" eller SNI 64.120 "Annan postbefordran". Även företag, oavsett SNI-bransch, som av Post- och Telestyrelsen (PTS) erhållit tillstånd att bedriva postverksamhet ingår i rampopulationen. Populationen utgjordes totalt av 352 företag.

Annan postbefordran omfattar: mottagning, transport och utdelning av brev och småpaket, kurirverksamhet, utbärning av dagstidningar.

Med företag registrerade som verksamma i FDB avses företag som redovisar skatt för anställd personal (arbetsgivaravgift), redovisar moms eller innehar F-skattsedel.

2.2.2 Ramtäckning

Undertäckning förekommer dels i form av nya företag som inte var registrerade i FDB eller hade felaktig SNI-kod då rampopulationen fastställdes. Ett företag med verksamhet inom berörda branscher men med huvudsaklig verksamhet inom andra branscher än SNI 64.110 och SNI 64.120 t.ex. SNI 60.240 Vägtransport av gods och som inte har tillstånd att bedriva postverksamhet enligt PTS ingår inte i rampopulationen.

För att skaffa sig mer information om undertäckningens betydelse tillades en fråga i transportundersökningen angående intäkter från bud- och kurirverksamhet. Resultatet blev att undertäckningen i dessa närliggande branscher inte är speciellt stor. De företag som borde ingått i postundersökningen var så små att de inte hade påverkat resultaten. Information om undertäckningens totala omfattning är dock bristfällig.

Övertäckning kan utgöras av det omvända förhållandet d.v.s. företag som ingår i rampopulationen och även bedriver annan verksamhet än postverksamhet, bud- och kurirverksamhet och tidningsdistribution. Övertäckning på grund av fel företagsbransch förekommer också. I årets undersökning fanns 18 företag med fel branschtillhörighet som hörde hemma i andra branscher, exempelvis Taxitrafik och Annan transportförmedling, SNI 60.220 respektive SNI 63.400. Nyligen nedlagda/ej verksamma företag finns också kvar i rampopulationen.

2.2.3 Mätning

I undersökningen användes tre olika enkäter. En mer omfattande enkät sändes ut till företag med 50 eller fler anställda inom branschen postverksamhet (SNI 64.110 samt de företag som har PTS-tillstånd). Företag under 50 anställda inom samma bransch fick en något mindre omfattande enkät och detsamma fick företagen med bud-/kurirverksamhet och tidningsdistribution (SNI 64.120).

Mätfel uppstår när ett företag svarar på enkäten, men inte redovisar det sanna värdet. Detta kan bero på slarv, bristfälligt intresse, missförstådda instruktioner eller att det exakta värdet inte går att få fram ur företagets redovisning. För företag med brutet räkenskapsår avser exempelvis insamlade uppgifter inte kalenderåret utan det bokslutsår som omfattar merparten av kalenderåret.

2.2.4 Svartsbortfall

Det totala objektsbortfallet begränsades till sju företag. Samtliga med SNI 64.120 som bransch. Det s.k. partiella bortfallet blev större. Störst blev det bland små företag med bud- och kurirtransporter som huvudverksamhet.

För att minska bortfallet har det inkomna materialet kompletterats med uppgifter om kostnader och intäkter från årsredovisningar från Patent- och Registreringsverket (PRV) samt material från Riksskatteverket (RSV) i form av standardiserade räkenskapsutdrag (SRU). Antal anställda har i vissa fall kompletterats med uppgifter från FDB.

2.2.5 Bearbetning

Insamlade uppgifter genomgick granskning och vid behov korrigerings. Vid avprickningen av inkomna enkäter gjordes en grov granskning och om uppenbara brister uppdagades kontaktades uppgiftslämnaren för kontroll/ komplettering. Granskade enkäter dataregistrerades. I det steget gjordes vissa automatiska validitetskontroller med efterföljande utredningar och eventuella ändringar.

2.2.6 Modellantaganden

Eftersom produktionstiden förkortats fanns inte standardiserade räkenskapsutdrag (SRU) för aktuell period. Detta administrativa material har för aktuell period skattats enligt följande:

Intäkter:

- 1) Föregående års värde uppräknat med utveckling enligt momsstatistik från momsregistret för det aktuella företaget.
- 2) Föregående års värde uppräknat med utvecklingen enligt momsstatistik för aktuell bransch.
- 3) Föregående års SRU uppräknat med utvecklingen enligt momsstatistik för det aktuella företaget.
- 4) Föregående års SRU uppräknat med utvecklingen enligt momsstatistik för aktuell bransch.

Kostnader:

För kostnader användes kvoten mellan intäkter och kostnader som antas vara densamma som föregående år.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Bortfallsstorleken och fel i ramtäckningen redovisas i publikationen.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersöknings-, uppgifts- och publiceringsfrekvensen är årlig. Den första undersökningen genomfördes 1995.

3.2 Framställningstid

6 månader efter undersökningens slut. Produktionstiden är cirka 4 månader.

3.3 Punktlighet

Rapporten var klar och överlämnades till statistikansvarig myndighet (SIKA) inom 6 månader efter undersökningens slut. SIKA publicerade rapporten inom samma tidsrymd.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen har genomförts sedan referensåret 1995. Fr.o.m. referensåret 1996 kan de olika årgångarna betraktas som jämförbara i avseende av undersökningens genomförande. Det bör dock noteras att postmarknaden genomgår stora förändringar och att varje årgång bör studeras om djupare analyser skall genomföras.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Vissa variabler i enkätundersökningen ingår även i annan statistik.

Registerbaserad sysselsättningsstatistik

Den registerbaserade sysselsättningsstatistiken (RAMS) mäter antalet sysselsatta på arbetsställenivå och inte på företagsnivå som i föreliggande enkätundersökning. Detta innebär att i RAMS ingår sysselsatta vid alla arbetsställen som är klassificerade som SNI 64.120 "Annan postbefordran", även om företaget som arbetsstället tillhör, hör till en annan bransch. Även sysselsatta hos myndigheter och organisationer ingår under SNI 64.120 i RAMS, om arbetsstället är klassificerat som SNI 64.120.

Omsättning enligt momsmaterialet

Omsättningsuppgifter för de enkätundersökta branscherna SNI 64.110 "Postbefordran via postverket", SNI 64.120 "Annan postbefordran" finns i de momspliktiga företagens momsdeklarationer. I momsmaterialet hade dessa branscher tillsammans en total omsättning på 26 797 miljoner kronor 2002. Denna uppgift ska jämföras med undersökningens omsättning på 22 040 miljoner kronor. Differensen mellan källorna är stabil över tiden.

Skillnaden förklaras bl.a. av att definitionerna på omsättning inte helt överensstämmer i de två undersökningarna och av att internförsäljning inom koncern inte redovisas på samma sätt. En annan förklaring till differensen är att i föreliggande undersökning ingår inte Postkoncernens finansiella verksamhet medan den ingår i momsmaterialet.

Företagsstatistik

Postverksamheten undersöks även i SCB:s företagsstatistik. Erfarenheterna från tidigare undersökningar har visat att skillnader förekommer mellan undersökningarna bl.a. för rörelseintäkter och –kostnader samt antal anställda.

Den viktigaste förklaringen till skillnaderna är att Posten AB inte avgränsas på samma sätt. I föreliggande undersökning ingår hela Postkoncernen med undantag för den finansiella verksamheten som en undersökningsenhet medan i företagsstatistiken undersöks varje företag i Postkoncernen som en separat enhet.

Strukturförändringar inom Posten AB, bl.a. i form av s.k. outsourcing av verksamheter till dotterbolag som klassificeras till andra branscher än SNI 64.100 och internförsäljning mellan företag inom koncernen leder till en lägre sysselsättning och samtidigt högre rörelseintäkter och –kostnader i företagsstatistiken.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningens resultat publiceras i ”Postverksamhet 2002” som ingår i Sveriges officiella statistik och utges av SIKA. Resultaten från tidigare undersökningar avseende postverksamhet (årgång 1995 t.o.m. årgång 2001) har publicerats i samma serie. De senaste rapporterna finns även tillgängliga på internet; www.sika-institute.se.

5.2 Presentation

Resultatet presenteras med text, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Dokumentation genomförs under 2003. Den dokumentation som genomförs är SCBDOK och METADOK samt dokumentation av arbetsmoment.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärmaterial i form av enkäter förvaras under två år, därefter gallras/förstörs det. Databaserat primärmaterial förvaras som SQL-tabeller hos SCB i form av observationsregister innan de långtidsarkiveras.

5.5 Upplysningstjänster

Christina Kvarnström
Statens Institut för KommunikationsAnalys (SIKA)
Box 17 213
104 62 Stockholm
Telefon: 08-506 206 68 Fax: 08-506 206 10
E-post: christina.kvarnstrom@sika-institute.se

Johan Norberg
Statistiska centralbyrån, tjänstenäringsstatistik (ES/TN-Ö SCB)
701 89 Örebro
Telefon: 019-17 67 65 Fax: 019-17 69 24
E-post: johan.norberg@scb.se